

Sarajevo, 14.11.2016. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.11.2016.- 11.11.2016.

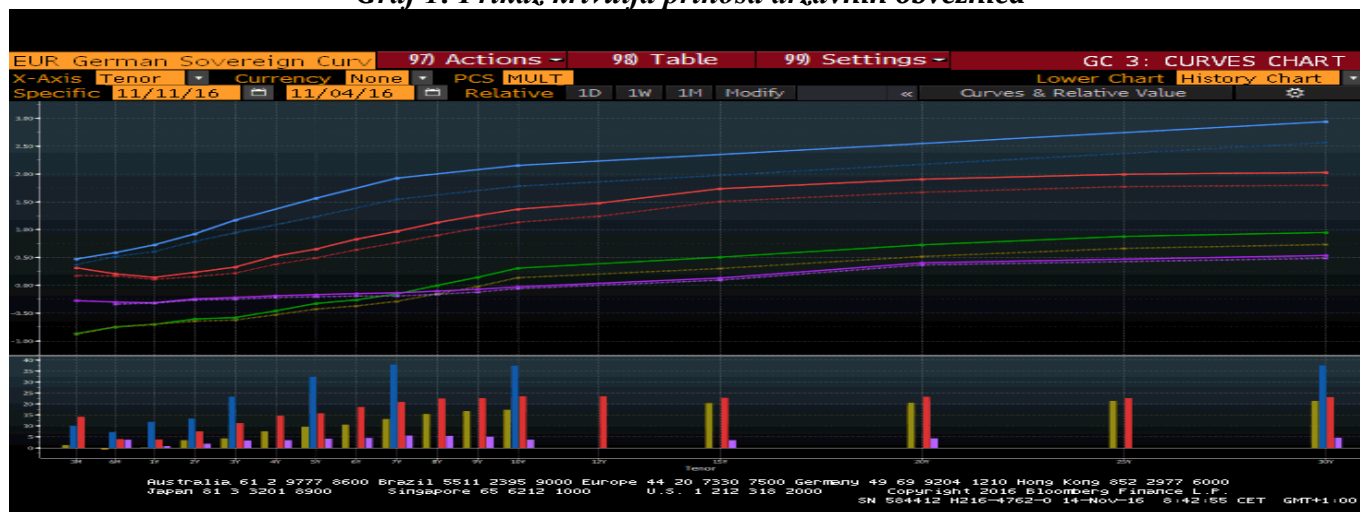
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.11.16	-	11.11.16		4.11.16	-	11.11.16		4.11.16	-	11.11.16		4.11.16	-	11.11.16	
2 godine	-0,64	-	-0,60	↗	0,78	-	0,92	↗	0,16	-	0,24	↗	-0,26	-	-0,24	↗
5 godina	-0,43	-	-0,33	↗	1,23	-	1,56	↗	0,49	-	0,65	↗	-0,21	-	-0,16	↗
10 godina	0,14	-	0,31	↗	1,78	-	2,15	↗	1,13	-	1,36	↗	-0,06	-	-0,02	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubilllove

Dospijeće	Prinosi			
	4.11.16	-	11.11.16	
3 mjeseca	-0,882	-	-0,870	↗
6 mjeseci	-0,749	-	-0,758	↘
1 godina	-0,659	-	-0,660	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.11.2016. godine (pune linije) i 04.11.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom proteklog tjedna prinosi sigurnijih obveznica dužeg roka dospijeca su zabilježili blagi rast. Iako je prvobitna reakcija na pobjedu kandidata za predsjednika SAD-a, Trumpa, sredinom tjedna utjecala na priličan pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone dužeg roka dospijeca, isti su zabilježili trend rasta do kraja tjedna, kad je prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica povećan na preko 0,30%, što je najviše od polovine ožujka tekuće godine. Nakon izbornih rezultata u SAD-u, predstavnici ECB-a su priopćili da „pomno prate situaciju, te da, kao što i obično čine, ne reagiraju na volatilnost tijekom prvih dana“. Pored ovoga, izjave zvaničnika ove institucije su ukazale na očekivanja nastavka oporavka gospodarstva eurozone, kao i smanjenje stope nezaposlenosti u sljedećoj godini, ali i dalje nisku stopu temeljne inflacije navode kao razlog za zabrinutost.

Europska komisija je priopćila da očekuje da bi se gospodarski rast u eurozoni u sljedećoj godini mogao usporiti, jer bi glavni pokretač rasta, domaća potražnja, mogla usporiti pod utjecajem potencijalnog rasta cijena energenata, dok bi inflacija mogla zabilježiti rast. Tako se očekuje da bi u ovoj godini stopa inflacije mogla biti povećana na 0,3% s prošlogodišnjih 0%, te da bi mogla zabilježiti razinu od 1,4% u

2017. i 2018. godini. Za Španjolsku se, također, očekuje slabiji gospodarski rast u narednoj godini (2,3%), dok je u svibnju očekivano 2,5%. Ipak, prognoze GDP-a za ovu godinu su povećane na 3,2% s ranijih 2,6%. Istodobno, očekuje se da će proračunski deficit Španjolske u 2017. godini iznositi 3,8%, što je više od ciljane razine od 3,1%. Za Italiju je navedeno da postoje rizici političke neizvjesnosti, osobito zbog referenduma zakazanog za 4. prosinca, dok se za gospodarstvo ove zemlje i dalje očekuje da će oporavak biti nastavljen „umjerenim tempom“.

Rejting agencija Fitch je potvrdila kreditni rejting Nizozemske (AAA) sa stabilnim izgledima. Po većim prinosima u odnosu na prethodne aukcije, Nizozemska je emitirala desetogodišnje (0,265%) a Njemačka dvogodišnje (-0,64%) obveznice. Po znatno većim prinosima u usporedbi s prethodnim aukcijama Italija je emitirala trogodišnje (0,30%) i sedmogodišnje (1,37%) obveznice, kao i obveznice s dospeljećem od 30 godina (3,14%). Po rekordno niskim prinosima Francuska je emitirala tromjesečne (-0,734%), šestomjesečne (-0,703%) i jednogodišnje (-0,677%) a Nizozemska tromjesečne (-0,82%) i šestomjesečne (-0,817%) trezorske zapise. Belgija je emitirala tromjesečne (-0,75%) i po rekordno niskom prinosu jednogodišnje (-0,703%) trezorske zapise. Italija je emitirala jednogodišnje trezorske zapise (-0,217%), a ESM tromjesečne trezorske zapise (-0,69%), kao i obveznice s dospeljećem od devet godina (0,04%).

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) preliminar.	III tromjesečje	0,3%	0,3%	0,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	LISTOPAD	0,5%	0,5%	0,4%
3.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	LISTOPAD	0,1%	-0,1%	0,1%
4.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ	LISTOPAD	53,3	53,5	52,6
5.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	RUJAN	1,5%	0,4%	3,8%
6.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	RUJAN	3,3%	3,2%	3,3%
7.	Stopa nezaposlenosti – EZ	RUJAN	10,0%	10,0%	10,0%
8.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	RUJAN	11,4%	11,7%	11,5%
9.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	RUJAN	-	8,0%	8,2%
10.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	LISTOPAD	77,0	44,7	22,8
11.	PMI kompozitni indeks – EZ (G/G)	LISTOPAD	53,7	53,3	52,6
12.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	RUJAN	-1,7%	-1,5%	-1,9%

SAD

Najznačajnija vijest koja je obilježila protekli tjedan bila je informacija da je, suprotno očekivanjima mnogih analitičara, republikanski kandidat Donald Trump izabran za predsjednika SAD-a. Analitičari su predviđali pobjedu kandidatkinje demokratske stranke Clinton, a osim toga, scenariji koje su navodili u slučaju pobjede Trumpa se nisu realizirali. Prinosi američkih obveznica su zabilježili značajan rast. Prinosi dvogodišnjih su povećani za 14 baznih bodova, prinosi petogodišnjih za 33 bazna bodova, a prinosi desetogodišnjih obveznica za 37 baznih bodova na tjednoj razini i svi su povećani na najvišu razinu od siječnja tekuće godine. Ovo povećanje prinosa bilo je veće u odnosu na rast koji je zabilježen nakon povećanja FED-ove referentne kamatne stope u prosincu prošle godine. Vrijednost američkog dioničkog indeksa Dow Jones je tijekom proteklog tjedna zabilježila značajan rast na tjednoj razini od 5,36%, na rekordno visoku razinu od 18.847,66 bodova.

Sudionici na financijskim tržištima i dalje očekuju da će FED na sastanku u prosincu povećati referentnu kamatnu stopu, a vjerojatnoća mjerena kretanjem cijena fjučersa na FED-ovu efektivnu kamatnu stopu za sjednicu FOMC-a u prosincu iznosi 84%.

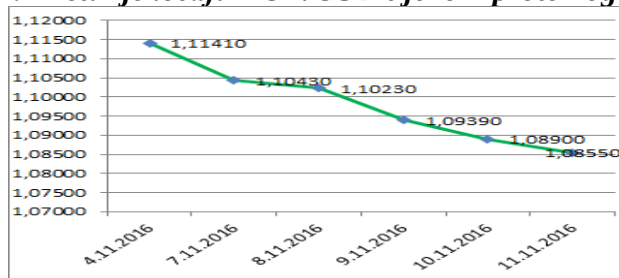
Nekoliko FED-ovih zvaničnika je tijekom proteklog tjedna dalo izjave u kojima su signalizirali da je gospodarstvo SAD-a dovoljno jako, kao i da su stanje na tržištu rada i stopa inflacije blizu ciljane razine, što predstavlja jaku osnovu za povećanje referentne kamatne stope. Predsjednik FED-a iz St. Luisa, Bullard, je izjavio da će režim niskih kamatnih stopa u SAD-u trajati još najmanje dvije do tri godine, te je naveo da bi jedno povećanje referentne kamatne stope bila adekvatna odluka u bliskoj budućnosti. On je, također, naveo i to da je FED „tehnokratska“ institucija, te da će njeno djelovanje biti izvan utjecaja administracije novoizabranog predsjednika Trumpa.

Tablica 4.: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	FED-ov indeks uvjeta na tržištu rada LISTOPAD	-1,5	0,7	-0,1
2.	Obujam potrošačkih kredita (milijardi USD) RUJAN	17,50	19,29	26,75
3.	Mjesečno stanje proračuna (milijardi USD) LISTOPAD	-70,0	-44,2	-136,6
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 05. STUDENOGA	260.000	254.000	265.000

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/USD smanjen za 2,6% na tjednoj razini, s razine od 1,1141 na razinu od 1,0855, što je najniža razina tečaja EUR/USD od ožujka tekuće godine.

Graf 2: Kretanje tečaja EUR/USD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Istraživanje koje je provela Udruga proizvođača Velike Britanije (EEF) pokazalo je da proizvođači u Velikoj Britaniji planiraju da smanje ulaganja u nova postrojenja, što je rezultat Brexita, ali dodaju da je strah od kolapsa investicija ovog sektora pogrešan. Iz EEF je priopćeno da se plan investicija blago izmijenio od ožujka, kada je već postojala mogućnost Brexita, pokazalo je istraživanje koje je provedeno u kolovozu tekuće godine. Isti izvor ističe da će se trenutačno usporenje investicija u ovaj sektor vjerojatno nastaviti i u naredne dvije godine, ali da neće doći do kolapsa.

Premijerka Velike Britanije, May, je istakla da su osnove ekonomije zemlje bile veoma snažne, te je potvrdila svoje obvezivanje na jačanje javnih financija, nakon što su pojedina izvješća ukazala da će Brexit prolongirati ovisnost zemlje o zaduživanju. Što se tiče nadolazećih pregovora o Brexitu, May je istakla da očekuje „teške“ pregovore. Krajem proteklog tjedna rejting agencija Standard & Poor's je priopćila da „teški“ Brexit, u kojem Velika Britanija gubi slobodan pristup EU tržištima, sada izgleda kao najvjerojatniji plan napuštanja EU bloka.

Ministar financija, Hammond, je izjavio da su Velika Britanija i Kina dogovorile da nastave s bližom suradnjom između burzi u Londonu i Šangaju i da bi financijski sektor mogao djelovati kao šablon za kooperaciju među sektorima. Očekuje se da će Hammond prilikom davanja priopćenja o proračunu, 23. studenoga tekuće godine, ukazati na plan povećanja javne potrošnje kroz infrastrukturne projekte. Ovo će biti njegovo prvo obraćanje ovog tipa od Brexita.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Halifax cijene kuća (M/M) LISTOPAD	0,2%	1,4%	0,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) RUJAN	0,8%	0,3%	0,7%
3.	Radnointenzivna proizvodnja (G/G) RUJAN	-0,1%	0,2%	0,5%
4.	NIESR procjena GDP-a LISTOPAD	-	0,4%	0,4%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP) RUJAN	-11,363	-12,698	-11,147
6.	Građevinski sektor (G/G) RUJAN	-0,4%	0,2%	0,8%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EUR/GBP je zabilježio pad s razine od 0,89001 na razinu od 0,86246, dok je tečaj GBP/USD povećan s razine od 1,2517 na razinu od 1,2596.

JAPAN

Početak proteklog tjedna je objavljen zapisnik s rujanske sjednice MPC BoJ u kojem su kreatori monetarne politike istakli da sumnjaju u učinkovitost novog političkog okvira BoJ u dostizanju ciljane razine inflacije od 2%, te da je za isti potrebno vrijeme. Premijer Abe je izjavio da Vlada Japana treba biti usmjerena podršci ekonomije prilikom sačinjavanja proračuna za narednu fiskalnu godinu, čak i ukoliko to znači fiskalnu reformu. Istodobno, rejting agencija Moody's je priopćila da će sposobnost politike premijera Abea da održi rast japanskog gospodarstva biti korisna u utvrđivanju održivosti kreditnog kvaliteta Japana u dužem vremenskom roku. Krajem prošlog tjedna objavljeni su rezultati Reutersove ankete, prema kojim povjerenje japanskih proizvođača tijekom studenoga bilježi rast, treći mjesec zaredom. Također, anketa je pokazala da BoJ očekuje da će s usvajanjem dodatnih mjera poticaja čekati do sredine iduće godine, s obzirom na neizvjesnost gospodarskih izgleda nakon predsjedničkih izbora u SAD-u.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

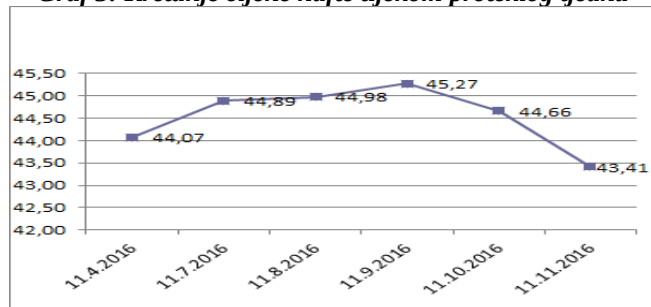
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) RUJAN	668,8	642,4	243,2
2.	Tekući račun (u mlrd JPY) RUJAN	2.020,0	1.821,0	2.000,8
3.	Zvanične rezerve (u mlrd USD) LISTOPAD	-	1.242,8	1.260,1
4.	Vodeći indeks P RUJAN	100,5	100,5	100,9
5.	Koincidirajući indeks P RUJAN	112,1	112,1	111,9
6.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) LISTOPAD	-2,6%	-2,7%	-3,2%
7.	Monetarni agregat M2 (G/G) LISTOPAD	3,6%	3,7%	3,5%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G) LISTOPAD	3,1%	3,2%	3,0%
9.	Indeks uslužnog sektora (M/M) RUJAN	-0,2%	-0,1%	0,0%
10.	Strojne porudžbine (G/G) RUJAN	4,1%	4,3%	11,6%
11.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P LISTOPAD	-	-8,9%	-6,3%
12.	Indeks ukupnih zarada (G/G) RUJAN	0,2%	0,2%	0,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/JPY zabilježio rast s razine od 114,87 na razinu od 115,76. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USD/JPY povećan s razine od 103,12 na razinu od 106,65.

NAFTA I ZLATO

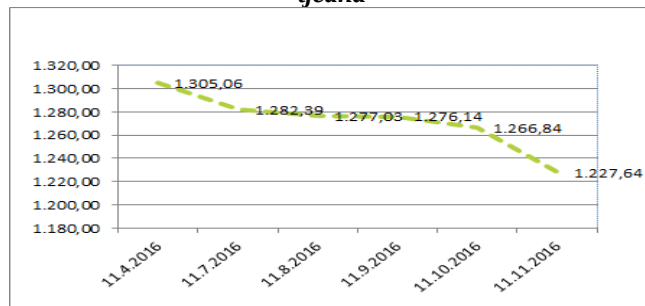
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak iznosila 44,07 USD (39,56 EUR), te je početkom proteklog tjedna bilježila rast, koji je bio potaknut globalnim rastom dioničkih indeksa, kao i izjavama generalnog tajnika OPEC-a, Mohammeda Barkindoa, da se zemlje članice ove grupacije i dalje zalažu za smanjenje obujma proizvodnje nafte na razinu između 32,5 i 33 milijuna barela. Sudionici na tržištu nafte su, također, iščekivali rezultate predsjedničkih izbora u SAD-u. Iz Međunarodne agencije za energetiku je priopćeno da bi neravnoteža između ponude i tražnje za naftom mogla da potraje i tijekom naredne godine ukoliko članice OPEC-a, ali i druge zemlje proizvođači, ne postignu dogovor o smanjenju obujma proizvodnje nafte. Iz ove agencije je, također, priopćeno i to da je tijekom listopada povećana proizvodnja nafte za oko 800.000 barela nafte dnevno, na ukupnu razinu od 97,8 milijuna barela dnevno na svjetskoj razini. Tijekom proteklog tjedna objavljen je podatak da su američke zalihe nafte smanjene za 2,4 milijuna barela na tjednoj razini. U petak je objavljeno da je proizvodnja nafte zemalja članica OPEC-a tijekom listopada povećana na razinu od 33,64 milijuna barela dnevno, što je znatno viša razina proizvodnje od iznosa na koji ove zemlje žele da smanje proizvodnju. Na zatvaranju tržišta cijena ovog energenta je iznosila 43,41 USD (39,99 EUR) po barelu. Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 0,66 USD, odnosno 1,50%, na najnižu razinu u posljednjih mjesec dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.305,06 USD (1.171,40 EUR). Kretanje cijene zlata, kao i cijena drugih investicijskih instrumenata, tijekom proteklog tjedna bilo je izuzetno volatilno. Tijekom trgovanja u ponedjeljak zabilježeno je smanjenje od 22,67 USD na dnevnoj razini pod utjecajem očekivanja sudionika na tržištu da će kandidatkinja Demokratske stranke SAD-a Hillary Clinton osvojiti predsjednički mandat na izborima koji su održani u utorak. Iako su rezultati ovih izbora za veliki broj analitičara bili neočekivani, cijena ovog plemenitog metala je tijekom proteklog tjedna bilježila smanjenje. Analitičari su predviđali da bi izbor Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a mogao utjecati na rast cijene zlata, ali se to nije desilo, te je cijena ovog plemenitog metala smanjena. Sudionici na tržištu zlata i dalje procjenjuju kakav bi utjecaj politika novoizabranog predsjednika SAD-a Trumpa i njegove administracije mogla imati na gospodarstvo SAD-a. Značajan doprinos smanjenju cijene zlata dalo je i značajno povećanje prinosa američkih obveznica na najviše razine od siječnja ove godine, kao i značajan rast vrijednosti američkih dioničkih indeksa. Pod utjecajem navedenih čimbenika, tijekom trgovanja u petak cijena zlata je smanjena za 39,20 USD na dnevnoj razini, te je na zatvaranju tržišta iznosila 1.227,64 USD (1.130,94 EUR) po jednoj finoj unci, što je najniža razina lipnja ove godine. Na tjednoj razini cijena ovog plemenitog metala je smanjena za 77,42 USD, odnosno 5,93%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.